REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 3 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 122. Brașov, Vinerĭ 2 (15) Iunie. 1900.

Lucrarea pentru popor.

Urmărim și am urmărit întotdéuna cu cel mai viu interes mișcarea, ce mai mult séu mai puțin se ivesce în sînul poporului nostru fiă pe terenul cultural, fiă pe cel economic, séu pe orĭ-ce alt teren, care tinde la ridicarea bunăstărei morale a lui, la întărirea consciinței sale naționale și la emanciparea din starea de servilism și umilință, în carĭ l'au aruncat de veacurĭ vitregitățile timpului.

Trăim în împrejurărĭ grele și strîmtorate, când tótă speranța trebue se ni-o punem în propriele nóstre puterĭ și nicĭ o întreprindere bună și folositóre, ce se inițiéză în sînul nostru, sĕ nu o privim cu indiferență, ci cu tótă energia, cu tótă însuflețirea inimei sĕ o sprijinim din rĕsputerĭ moral și material.

Se aștéptă acésta în primul loc din partea celor ce stau în fruntea poporului nostru, a preoțimei și învĕțătorimei, dér nu mai puțin și din partea tuturor filor lui luminațĭ dela orașe și dela sate.

Sĕ nu se dică, că stăruințele ar fi zadarnice, că poporul ar fi îndĕrĕtnic, că miseria prea mare ar face imposibilă în unele părțĭ vre-o inițiativă mai de Dómne ajută. Avem în privința acésta probe destul de numĕróse, că mai rar poțĭ găsi un popor atât de însuflețit pentru progres, atât de capabil pentru întreprinderĭ folositóre și atât de dispus pentru jertfă în folosul causelor sale naționale.

Orĭ în ce parte a țĕrei avem vre-o reuniune de cultură națională, ca, de esemplu, un despărțĕmênt al Asociațiunei, o societate agricolă, o reuniune culturală de femei etc., décă aceea stă sub conducerea unor persóne zelóse și însuflețite pentru causă, a prosperat și prosperéză, făcênd în câțĭ-va anĭ atât, că nu s'a făcut sub conducerea unor ómenĭ inconscii de datorința lor și neînsuflețițĭ pentru causă póte nicĭ în decĭ de anĭ.

Am puté în privința acésta sĕ aducem dovedĭ elocuente chiar și din viéța Asociațiunei nóstre. Câte despărțĕminte óre nu are acéstă Asociațiune, carĭ au stagnat anĭ mulțĭ după olaltă, nedând séu de loc, séu aprópe de loc nicĭ un semn de viață, aruncându-se din partea conducĕtorilor lor tótă vina când asupra „împrejurărilor grele“ ale poporațiunei, când asupra „lipsei de interes“, a „indiferentismului“ publicului etc. In realitate însĕ, după ce aceleașĭ despărțĕminte au ajuns sub o conducere stăruitóre și cu tragere de inimă pentru popor și progresul lui, au înflorit.

Frumóse și încuragiatóre sunt și esemplele, ce ni-se dau în privința acésta din partea fraților noștri bănățenĭ, carĭ îndeosebĭ pe terenul Asociațiunei dau probe de rară emulațiune. Cele două reuniunĭ agricole ale nóstre ne servesc de-asemenea cu prea frumóse probe, că décă conducĕtorii sunt zeloșĭ, reuniunile prosperéză și cu poporul se realiséză progrese, ale căror urme sperăm, că încurênd se vor simți tot mai bine.

Nu voim sĕ amintim nume. Ceea-ce dorim sĕ arătăm este, că sórtea poporului nostru e în mâna conducĕtorilor sĕi. Décă aceștia sunt la înălțimea chiămării lor pot realisa progrese frumóse în orĭ-ce parte locuită de Românĭ s'ar afla și în orĭ-ce împrejurărĭ.

De aceea nu putem afla mijlóce de scuse pentru acei fruntașĭ ai noștri, carĭ fiă ca conducĕtorĭ ai cutăror societățĭ cu caracter național, fiă ca căpetenii ai cutăror protopopiate, ce li-s'au dat spre administrare, orĭ fiă și numai ca preoțĭ în parochiile române, nu sunt în stare sĕ arate resultate ale unei muncĭ seriose nicĭ după un șir de anĭ.

In dilele grele de astădĭ, când atâtea piedecĭ se pun în căile stăruințelor nóstre spre cultură și când atâtea planurĭ se croesc pentru nimicirea individualității nóstre naționale, nu ne mai rĕmâne timp de-a privi la stele și de-a căuta pétra filosofiei, așteptând nu sciu ce ajutor dela vr'o minune.

Viéța și viitorul unui popor atêrnă dela voința și puterile sale proprii. El nu va erĭ, pe cât timp se va apĕra.

De aceea rĕsponsabilĭ pentru înaintarea poporului sunt numai și numai conducĕtorii sĕi. Dela aceștia pretindem noi și dela ei așteptăm, ca în tóte împrejurările sĕ fiă la locul lor, sĕ sprijinéscă tóte întreprinderile nóstre naționale și private, dem, unde datorința îi chiamă, sĕ fiă la locul lor. Ér publicul mare român, gregarii, din tóte părțile sĕ alerge la întrunirile câte le avem și prin numĕrósa lor presență, prin sprijinul lor moral și material, sĕ facă posibil progresul.

Numai așa vom da lumei dovedĭ, că poporul român din aceste plaiurĭ ale Carpaților privesce cu încredere la viitorul sĕu și nu vré sĕ renunțe la el cu nicĭ un preț.

Situațiunea în Austria.

Sunt interesante câte-va vocĭ ale foilor germane din Austria cu privire la situațiune.

„Deutsches Volksblatt“, organul partidei anti-semite a lui Lueger, scrie între altele:

„După cele ce s'au petrecut în cei trei anĭ de pe urmă, nu mai póte sta nimenĭ adĭ la îndoială, că *principiul centralist* al constituției de stat austriace, a fost dus acum cu totul *ad absurdum*.

„Cel ce nu sufere de doctrinarism incurabil, trebue sĕ admită, că astădĭ nu mai póte fi vorba de a fi conservată Austria pentru centralism, ci trebue tóte silințele sĕ fiă concentrate în a împedeca în genere amenințarea instituțiunilor sale constituționale.

„Acésta se póte însĕ numai prin *revisuirea constituției în sens federalist*“.

„E rêndul Germanilor acum a ajuta, ca în cele din urmă sĕ se sĕvêrșéscă o faptă politică salvatóre. Nu e adevĕrat, că federalismul ar însemna pentru Austria regres și slavisare. Bine priceput, esecutat cu ajutorul Germanilor, el va asigura statului din contră un progres sănĕtos și germanismului posiția, ce i-se cuvine“.

Altă fóiă, „Sonn-und-Montags-Ztg.“ dice:

„...Incercările de până acum spre soluțiunea cestiunei naționalităților și a limbilor în Austria, s'a basat pe două marĭ minciunĭ.

„Una este legenda, că Austria ar fi un stat german, ceea-ce n'a fost nicĭ-odată, căcĭ atuncĭ nu s'ar fi putut înființa imperiul german. Ea este numai un imperiu al Orientului, ce indică și numele *Austria*, în care trăesc diferite popóră, carĭ prin evenimente istorice au devenit un imperiu.

„A doua mare minciună este ilusia, că problema aplanării certelor naționale s'ar puté resolva printr'un parlament central. Cum a dovedit la timpul sĕu și Dr. Fischhof cu o siguranță aprópe matematecă, numai în dietele provinciale póte fi resolvată în mod drept cestiunea limbilor.

„Odinióră bărbațĭ germanĭ renumițĭ ca Fischhof, Kaiserfeld, Rechbauer ș. a. formau o partidă autonomistă germană. O ast-fel de partidă trebue sĕ se renască între Germanĭ, décă este sĕ se facă pace în Austria“.

Diarul german național „Grazer Montags-Ztg.“ pledéză pentru ca Austria sĕ se scape mai întâiŭ de Polonĭ, scriind:

„Sĕ nu se găséscă óre nicĭ un mod de scăpare? Póte că da, numai trebue căutat. Galiția trebue sĕ fiă separată, căcĭ deputații sĕi încurcă parlamentul, schimbă raporturile majorității și amenință orĭ-ce unitate a administrației de stat.

„Acestui regat al Polonilor sĕ i-se dea dreptul public, ce-l reclamă Cehii pentru sine*). El va fi o stavilă sigură contra Rusiei și o parte tot-déuna credinciósă marei puterĭ austro-ungare-polone.

„Cu Cehii, în fine, ar trebui sĕ se vorbéscă odată serios. Trebue sĕ fiă ținuțĭ cu mână de fier și sĕ li-se scótă pofta de drept public cu bâta.

„De va fi de lipsă, trebue sĕ li-se dovedéscă cu sabia și cu puscĭ „Mannlicher“,

*) Programul acestei partide a lui Wolf-Schonerer, vré sĕ le dea Polonilor și Bucovina, ca sĕ o înghiță. — Red.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din Memoriile Regelui Carol.

— Fine. —

Prințul urmăresce cu cel mai mare interes apropierea, ce se face ostentativ între Germania și Austria. Impĕratul Francisc Iosif întrerupsese vĕnătorile de tómnă din 1879, pentru a primi pe prințul de Bismarck, care sosea la Viena. „Se vorbesce chiar de învoelĭ scrise, redactate la Gastein de Bismarck și Andrassy, și care vor fi iscălite acum de împĕratul“, notéză Principele Carol în memoriile sale. Cu vre-o doi anĭ înainte împĕratul german avusese, cu prilejul manevrelor din Prusia rĕsăriténă, o întêlnire cu Țarul Rusiei la stațiunea Alexandrowo dela granița rusă. Principele Carol observă: „Marele public e surprins, sentimentul național german a fost jignit din causă, că întêlnirea s'a făcut pe teritoriu rusesc și că bĕtrânul unchiŭ s'a dus la nepot, în loc ca nepotul sĕ vie la unchiŭ. Pressa oficiósă spune, că visita a fost hotărîtă în ultimul moment și anume în înțelegere cu cancelarul Imperiului, ceea-ce contestă pressa cealaltă. Ei bine, tóte îndoelile dispar când se vede, că după câte-va dile Bismarck a încheiat alianța ofensivă și defensivă cu Austria“.

Cu atât mai sensațională, ba chiar surprindĕtóre e apoi retragerea imediată a lui Andrassy. Nimenĭ nu regretă acest fapt mai sincer, decât Principele Carol, care a avut cele mai amicale relațiunĭ cu Andrassy. Șĭ-a esprimat sentimentele printr'o scrisóre adresată bărbatului de Stat demisionat. In cartea nóstră găsim respunsul lui Andrassy (datat din Budapesta, 21 Aprilie 1880), în care spune: „Am găsit o situațiune de neîncredere reciprocă și sunt fericit, că s'a transformat în încredere reciprocă. A realisa acésta, mi s'a părut atât de important în interesul ambelor State, încât n'am avut curagiul sĕ-mĭ îndeplinesc hotărîrea de a mĕ retrage în viața privată, înainte de a se fi operat acéstă transformare“. Andrassy definesce interesele ambelor state, ale Austriei și României, ca indentice; ambele au menirea sĕ formeze o barieră contra slavisării unei părțĭ a Europei și Orientului, sĕ împedece contopirea elementelor slave dela Nord și dela Sud O deviare dela acéstă direcțiune va trebui sĕ atragă Austriei multe pericole, României peirea. A avut o încredere personală nelimitată în înțelepciunea politică și buna lealitate germană a Prințului. De acéstă convingere sunt adênc pĕtrunșĭ și împĕratul, și baronul Haymerle, succesorul lui Andrassy. România nu are, decât sĕ voiéscă, și va fi a treia în alianța Austriei cu Germania. Totușĭ Andrassy recomandă o reservă óre-care; décă s'ar apropia pericolul, convenția militară ar veni dela sine și armata condusă glorios de Prințul, s'ar ralia la armata imperială austriacă, pentru menținerea păcei séu cucerirea victoriei.

In timpul acesta archiducele Albrecht primise călduros pe Principele Carol la Brașov și-l condusese la castelul princiar de vară din Sinaia. Ca soldat zelos, archiducele Albrecht a studiat amĕnunțit rĕsboiul ruso-turc, el laudă modul cum gazda sa a condus trupele și esprimă laude și ofițerilor românĭ presențĭ.

Relațiunile cordiale cu Austria fură continuate și sub baronul Haymerle, care sprijinea diplomaticesce pe Prințul Carol. Se scie cum contele Goluchowski șĭ-a dat ostenéla sĕ întăréscă acéstă tradiție: întêlnirea dela Porțile-de-Fier și visita triumfală a împĕratului Francisc Iosif la Bucurescĭ sunt încă în amintirea tuturor. Cu ajutorul Austriei s'a resolvat cestiunea Arab-Tabiei. O visită a Prințului la Ischl, conferirea șefiei onorare a unui regiment imperial, sunt espresia relațiunilor intime ale Principatului, recunoscut acum de tóte puterile cele marĭ, cu bĕtrêna monarchiă.

Scăpat de grijĭ, Prințul visitéză acum Curțile germane, Curtea imperială din Berlin; nepotul împĕratului, Prințul Wilhelm, îl salută; firea sa naturală, simpatică, impresionéză pe Principele Carol și ei devin repede amicĭ; bĕtrâna pĕreche imperială primesce pe Prințul român cu cordialitate mișcătóre. El regăsesce tóte așa cum fuseseră cu 20 de anĭ înainte. Intr'o convorbire politică, care a durat o óră, împĕratul bĕtrân de 83 de anĭ trădéză multă vioiciune a spiritului. Impĕratul con-

că sunt o imposibilitate geografică şi că este în contra spiritului istoriei, de a sĕ lăsa sĕ se înfiinţeze între Silesia, Saxonia Bavaria şi Austria-de jos un stat mic ce hic. Raţiunea de stat austriacă pretinde, ca în fine Cehii sĕ fiă puşĭ la rĕnd..."

Cestiunea dotaţiunei preoţimei.

In primul nostru de erĭ diceam, că sunt tuturor cunoscute uneltirile adversarilor, ce au de scop a distruge organismul şi caracterul *naţional* al provinciei metropolitane de Alba-Iulia. Periculul, ce ameninţă biserica română unită, vine dela două cestiunĭ la ordinea dilei, aceea a autonomiei şi a „congruei", adecă a regulărei dotaţiunei preoţimei.

Din incidentul întrunirei comisiunei centrale pentru „congruă" vedem, că foile maghiare încă se ocupă cu acéstă cestiune importantă, se ocupă, firesce, în direcţiunea şi spiritul, ce li-l dictéză şovinismul intolerant, care vré sĕ facă *tabula rasa* şi din puţinele garanţii de esistenţă, ce li-au mai rĕmas vieţii de sine stătătóre a confesiunilor nemaghiare.

Drept cea mai fidelă înterpretare a dorinţelor şi aspiraţiunilor şovinismului maghiar, găsim în „Budapesti Hirlap" dela 13 Iunie câte-va espectorărĭ proprii a desvĕli adevĕratele intenţiunĭ, ce le hrănesc adversarii bisericei române unite prin regularea dotaţiunei preoţimei.

Do ut des! dic ei. — Vi-se dă, ca sĕ daţĭ. *Banĭ* de veţĭ căpĕta, în schimb *drepturĭ* trebue sĕ jertfiţĭ! Asta o cere şi o pretinde „interesul statului" şi al maghiarismului!

Sunt încă multe de făcut şi de isprăvit până sĕ capete preoţimea nóstră darul danaic, şi póte-că partea cea mai mare din preoţii de adĭ nu vor mai fi între cei vii, când regularea dotaţiunei are sĕ devină faptă. Dér nu e vorba într'atât de generaţiunea de faţă, cât mai mult de cele viitóre, şi amintita fóiă guvernamentală încă are în vedere mai ales viitorul, când scrie aşa:

„Afară de greco-orientalĭ, sunt în numér rotund 1200 staţiunĭ preoţescĭ, din carĭ numai 12 n'au lipsă de întregirea dotaţiunei. In Ardeal aşa-dér, din averile bisericescĭ mai marĭ, orĭ din cassa statului, vor primi întregire până la 800 fl. acei preoţĭ, carĭ s'au dovedit a fi cele mai influente instrumente în mânile agitatorilor pentru aţîţarea mişcării de naţionalitate. Orĭ din care isvor ar primi aceştia întregirea dotaţiunei, trebue sĕ îngrijim cu îndoită trezvie, ca *favorul material sĕ nu fiă spre folosul scopurilor distrugĕtóre de stat ale particularismului de naţionalitate, ci spre folosul statului maghiar.*"

Spre a-se realisa acéstă dorinţă şi pentru-ca ea trup sĕ se facă şi sĕ dea róde în favorul pretinselor „interese de stat", hahamii dela „B. H." propun, ca *educaţia* în seminariile române clericale sĕ fiă temeinic *controlată* şi ridicată la nivelul dorit de ei; crescerea preoţimei române sĕ se întêmple „înaintea ochilor noştri" şi *sĕ fiă în Budapesta un institut de crescere teologic, c'un corp didactic, care sĕ satisfacă atât pretensiunile naţionalităţii lor, cât şi ale statului maghiar*".

Şi pentru-ca sĕ nu se pară cumva, că dumnialor umblă sĕ dea cu „bâta 'n baltă", cer dela factorii competenţĭ „energiă şi consecenţă. ér nu violenţă şi duriţia", care nu póte prinde adi, cum n'a prins nicĭ în trecut.

Atâta e de ajuns sĕ spună leaderii şovinismului intolerant, pentru-ca orĭ care din noi sĕ fiă pe deplin convins, că din cestiunea dotaţiunei preoţimei sĕ făuresce cea mai primejdiósă şi veninósă armă de atac în contra drepturilor, independenţei libertăţii şi conscienţei naţionale a clerului român unit şi a bisericei.

Vacanţa dietei. Erĭ după amiadĭ a plecat ministru-preşedinte *Szell* la Viena. Scopul călĕtoriei lui este între altele, de a raporta corónei asupra situaţiei politice şi de a cere împuternicire pentru amânarea parlamentului până la tómnă. In urma acésta se dice, că dieta va fi amânată dela *începutul sèptĕmânei viitóre* până la *finea lui Septemvre* a. c. Inainte de ce dieta ar fi amânată, din sînul oposiţiei se va adresa ministrului-preşedinte o interpelare privitor la planurile, ce le are faţă cu situaţiunea din Austria.

O aniversare a d-lui V. A. Urechiă. Ni-se scrie: *Studenţii Românĭ din Transilvania*, aflătorĭ la Universitatea din Bucurescĭ, au trimis d-lui V. A. Urechiă, distinsului şi desinteresatului luptător pentru românism, o adresă de felicitare din incidentul aniversării sale de 50 anĭ ca scriitor, prin care îşĭ esprimau omagiile lor de admiraţiune şi recunoscinţă pentru lupta energică, ce a dus'o în tótă viaţa sa de până aci cu atâta demnitate şi mândriă în cestiunea Românilor asupriţĭ. Ilustrul profesor a binevoit a trimite din Sinaia, unde se află de câte-va dile, următórea scrisóre d-lui Septimiu B. *Mureşan*, student şi secretar al Ligei culturale, din care se vede cât de mult ţine d-sa la tinerime şi cât, de mult doresce sĕ lucreze pentru némul românesc. Étă textul amintitei scrisorĭ:

„Mulţumesc d-tale şi prin d-ta tuturor semnatarilor scrisorii şi cărţiĭ postale ilustrate dela 26 Maiŭ trecut. Goronul lui Horia, adumbresce mormêntul lui Iancu. Ambele aceste nume ne amintesc tuturora datoria, ce avem de plătit către naţiunea română I. Cincĭ-decĭ de anĭ de muncă cu condeiul nu merită laudă, décă în ei veţĭ găsi abatere din calea naţională. Cât voiŭ mai trăi (şi bóla îmĭ spune, că nu mult), voiŭ căuta lângă voi, tinerĭ, sĕ lucrez pentru patriă şi naţiune. *V. A. Urechiă*".

Cu acéstă ocasiune salutăm dimpreună cu toţĭ Românii de bine pe venerabilul şi neobositul luptător naţionalist, dorindu-i a-l vedé încă mulţĭ anĭ viguros şi plin de juvenilă însufleţire.

Din dieta ungară

(Afacerea mutilării emblemelor).

Scim, că într'una din şedinţele trecute ale dietei, deputatul I. *Molnar* a fost interpelat pe ministru de culte şi instrucţiune publică în afacerea mutilării emblemelor dela universitate şi a insultării crucei.

Alaltăerĭ ministru *Wlassics* a rĕspuns la interpelarea lui Molnar. A fost curios acest rĕspuns. Mai întâiu a dis, că a dispus strictă cercetare, dér că acésta nu s'a finalisat încă. Admite şi el, că faptul a fost o *miserabilitate*, a cărei pedepsire guvernul o va face cu tóte mijlócele, ce-i stau la îndemână. Nu aprobă, ba infieréză chiar împrejurarea, că din afacerea acésta s'a făcut capital politic şi face responsabil pe interpelator pentru rĕspândirea conceptului primejdios, că mutilarea emblemei ar sta în nex causal cu despoiarea universităţii de caracterul catolic. *Wlassics* trage la îndoială, că atentatul ar fi fost comis de vre-un universitar, şi dise, că nu póte regreta în de-ajuns, că se infiltréză prin vorbirĭ, ca ale lui Molnar spiritul intoleranţei religionare în inima tinerimii maghiare. Face apel, ca cel puţin pe viitor tinerimea sĕ fiă scutită de acest spirit şi mai bine sĕ nisuéscă cu toţii a pune tinerimea în serviciul „societăţii naţionale maghiare unitare".

I. *Molnar* n'a voit sĕ rĕmână dator cu rĕspunsul. El protestă contra acusei, că în vorbirea lui ar fi dat curs liberal patimelor. Nu şĭ-a ridicat cuvêntul numai pentru mutilarea emblemelor, ci şi pentru insultarea crucilor. Acele crucĭ n'au putut sbura de sine dela locul lor, ér în faptul, că ele au fost date jos vede apariţiunea acelui spirit al epocei, care întunecă Ungaria; acest spirit este criminalul principal; este spiritul, care a şters de pe banii ţĕrii simbolul religiunei; a scos crucile din şcóle; a despoiat universitatea de caracterul catolic; propagă de pe catedre principii, de carĭ sufletul se înfioréză şi tinde a isgoni tot, ce amintesce despre Dumnedeu şi mai marĭ. Spiritul acesta nu póte produce altfel de fructe, decât mutilare de embleme, atentate contra crucei. — In fine declară, că ia la cunoscinţă rĕspunsul ministrului, dér îl rógă sĕ reîntroducă la universitate acel spirit, care a făcut din naţiunea maghiară un stat şi fără de care nu va esista mult.

Wlassics replică dicênd, că partida poporală lucréză cu devise importate din strĕinătate, devise, carĭ n'au loc aicĭ, unde studiul religiunei este obligător. „Nu putem tolera, ca în ţéra acésta se domineze cestiunile confesionale". Apoi: „*Suntem puţinĭ noi Maghiarii în ţéra acésta* şi décă vom introduce şi intoleranţa confesională, asta ar fi cel mai mare pĕcat".

Rĕspunsul ministrului fù luat la cunoscinţă.

Complicaţiunile în China.

Se complică din ce în ce mai tare lucrurile în China. Rĕscóla Boxerilor ia proporţiunĭ înspăimêntătóre şi după scirile sosite din interiorul imperiului chines. numĕrul Boxerilor se urcă la colosala cifră de *4 milióne*. In tóte punctele ameninţate trupele regulate chinese sunt insuficiente spre a resista cu succes şi împĕrătésa vĕduvă pare din ce în ce mai puţin dispusă sĕ ia mĕsurĭ energice în contra rebelilor, fiind-că vede în ei cei mai credincioşĭ sprijinitorĭ ai tronului şi dinastiei.

In dilele din urmă s'a făcut o mare schimbare în consiliul de stat al Chinei. Au fost înlăturaţĭ din Ciungli-jamen cei mai capabilĭ mandarinĭ şi au fost înlocuiţĭ cu elemente pur conservative, adversare europenilor. In fruntea afacerilor esterióre a fost pus principele *Tuan*. Impĕrătésa a înlăturat şi pe generalul *Nich*, cel mai capabil militar, care a păşit energic în contra rĕsculaţilor.

*

Pentru ca cetitorii noştri sĕ cunóscă mai bine raportul creştinilor catolicĭ şi protestanţĭ faţă cu Chinesii, notăm, că China a fost deschisă Europenilor şi tuturor strĕinilor deja înainte cu 60 de anĭ, când a fost primul rĕsboiŭ anglo-chines. Adĭ sunt în China 41 episcopĭ catolicĭ cu 1200 preoţĭ, din carĭ jumĕtate indigenĭ, şi carĭ au sub păstorirea lor *1,100,000* credincioşĭ catolicĭ, ér protestanţii sunt *34,000*. Ei şĭ-au înfiinţat bisericĭ, şcóle, orfelinate şi alte instituţii civilisatorice şi umanitare. Cu ajutorul acestor strĕinĭ şi indigenĭ creştinĭ, s'au introdus în China ideile europene, comerciul şi industria.

*

Scim, că puterile s'au învoit, ca Cazacii Rusiei sĕ ocupe Peking-ul şi sĕ salveze ordinea în capitala chinesă, care e populată adĭ de $1^1/_2$ milióne suflete. Faptul acesta a produs surprindere. De-odată cu acésta s'a rĕspândit scirea, că împĕrătésa vĕduvă s'ar fi refugiat la consulatul rusesc din Peking. Scirea nu e încă confirmată, dér décă s'ar adeveri, ea nu însémnă altceva, decât inaugurarea protectoratului rusesc asupra dinastiei şi a imperiului.

Intr'aceea diarul „Daily Express" publică un apel al împĕratului detronat al Chinei către puterile europene. In acest apel împĕratul conjură puterile de a-l libera din închisórea în care se află, de a detrona pe împĕrătésa, de a rĕsturna pe miniştri şi de a-l duce pe el la Sanghai séu în alt oraş, care va fi desemnat ca nouă capitală. Impĕratul mai rógă pe puterĭ, de a lua China sub protectoratul lor, punênd un control asupra vămurilor, dér fără sĕ o dismembreze.

Acest plan cutezat, care pare a fi fost inspirat împĕratului de Anglia, cu greu s'ar puté realisa. Chiar de i-ar veni rêndul la realisare, Rusia i-s'ar opune, căcĭ, după cum se presentă adĭ lucrurile, împĕratul detronat se bucură de scutul engles, ér împĕrătésa vĕduvă de ocrotirea Rusiei.

---

feră Prinţului regimentul IX de dragonĭ, care se formase din regimentul în care servise Prinţul înainte de alegerea sa de Domn. Când întră Prinţul de Bismarck, care-l primesce respectuos, îşĭ reamintesce fără voie de visita, ce făcuse lui Bismarck, în 1866, când şĭ-a luat concediu ca locotenent prusian. La Dresda, Prinţul Carol îşĭ aduce aminte de bunĕtatea, ce i-a manifestat lui şi fraţilor sĕi familia Prinţului Johann (mai târdiu rege) în timpul şederei lor de şépte anĭ la Dresda; aci póte mulţumi fostului sĕu pedagog militar, majorul de Hagons, care e mândru, că elevul sĕu a cucerit laurĭ pe câmpul de rĕsboiŭ. Prinţul mai vine odată la Viena şi Peşta, sĕrbătorit în tóte felurile, şi baronul Haymerle se desparte de dênsul cu cuvintele: „Austria doresce asigurarea Dinastiei Hohenzollern prin regularea succesiunei!" Călĕtoria a luat ast-fel un bun sfîrşit. Câtă bucuriă a făcut Prinţul, cu visita sa, tatălui sĕu condamnat la nemişcare! Intors la Bucurescĭ primesce scrisórea Prinţului Carol Anton: „Am urmărit cu multă atenţiune calĕtoria ta, — relaţiunile diarului „*Neue Freie Presse*" au complectat telegramele tale, şi mĕ bucur grozav, că totul s'a petrecut aşa de bine şi că ai cules numai impresii liniştitóre".

In Martie 1881 Camerile votéză unanim legea prin care principele Carol I primesce pentru dênsul şi urmaşii sĕi titlul de Rege al României şi populaţia e plină de entusiasm. Notificarea a fost primită cu o favóre surprindĕtóre la tóte Curţile. Imperiul german, austriac şi Rusia 'şĭ-au trimis repede recunóscerea, însoţită de felicitărĭ. Au urmat apoi tóte guvernele. A fost o serbare splendidă a încoronării. Regele a refusat însemne scumpe de corónă, căcĭ nu corĕspund cu tradiţiile ţerei şi nu-şĭ au locul, decât acolo, unde au valóre istorică în calitate de giuvaerurĭ moştenite din vécurĭ trecute. Şi tatăl sĕu Carol Anton reamintesce, că Regatul a eşit din unanimitatea voinţei naţionale şi preferă sé nu se imite monarchiile „cele vechĭ". Serbarea încoronărei nu e însĕ mai puţin splendidă şi mai săracă în sĕrbărĭ solemne bisericescĭ şi civile. In discursul adresat demnitarilor şi legiuitorilor, Regele Carol I a dis: „Cu mândriă primesc după 15 anĭ de lupte grele şi fapte măreţe ale poporului meu pe câmpul de rĕsboiŭ, acéstă Corónă făurită din oţelul unui tun, udat cu sângele eroilor noştri şi sfinţit de biserică, ca simbol al tăriei şi independenţei României".

Notele din viaţa Regelui Carol se sfîrşesc cu diua încoronărei; „martorul ocular" depune condeiul şi lasă pentru un timp mai depărtat descrierea anilor următorĭ, a clădirei operei începute în mijlocul atâtor lupte. Noi, carĭ aruncăm o privire asupra celor 20 de anĭ de până acum, 20 de anĭ de pace, putem aprecia opera culturală, ce s'a sĕvêrşit; am vĕdut pe Regele Carol mijlocind neobosit între estreme şi lupte parlamentare. Până la 1888 s'a ţinut la putere timp de 12 anĭ Ioan Brătianu, Cavourul României; căderea sa a fost precedată de o iritaţiune puternică a spiritelor; Regele şĭ-a menţinut în tóte împrejurările rolul constituţional, s'a servit icĭ şi colo de ministere de transiţie şi de afacerĭ, până ce Camera a clarificat situaţia; la el se concentréză tóte curentele, pe care le stăpânesce tot-déuna Cu îndemĕnare şi noroc a căutat şi stabilit dela 1883 încóce prieteşugul cu puterile triplei alianţe. Relaţiunile cu Austro-Ungaria deveniră din ce în ce mai intime. România propăşesce în liniştita stabilitate a progresului, mulţumită înţelepciunei Regelui ei, un viu contrast cu vecinii din Balcanĭ. Alexandru al Bulgariei şi Carol au fost amicĭ. In mai puţin de un an, după o scurtă campaniă victoriósă, veni pentru Alexandru de Batenberg renunţarea la Tron sĕvêrşită aşa de ruşinos (1886); după certurĭ fără sfîrşit în familia regală renunţarea lui Milan (1889). Aceste două ţĕrĭ n'au ajuns încă nicĭ acum la linişte şi stabilitate în interior şi în afară, pe când vrednicul şi fórte capabilul popor românesc s'a ridicat la rangul unui membru respectat şi îndreptăţit al comunităţii popórelor europene, sub un Rege înţelept şi activ dintr'o familiă princiară germană.

SCIRILE ḌILEI.

— 1 (14) Iunie.

Biurocratismul în Ungaria îl înfățișéză „Esti Ujság“ în modul următor: Administrația nóstră publică se baséză pe împărțirea de lucru preîngrijitóre și pe lipsa de încredere. Este unul, care trage liniile verticale, și este érăși altul, care face același lucru cu liniile orisontale. Un al treilea umple rubricele. După aceea este unul, care controléză, décă liniile verticale și orisontale sunt bine trase, și altul, care supraveghéză umplerea rubricelor. Acésta însĕ, încă nu e destul, căci acum urméză cel ce controléză pe controlor și érăși unul, care controléză pe acesta. O sută de ochĭ supraveghiéză, controléză și legitiméză fiă-care literă, fiă-care rubrică, fiă-care subscriere, fiă-care controlare și legitimare. Și cu tot controlul acesta banii casselor orfanale se fură mereu mai departe.

Noul tarif de zone pe căile ferate ung. se ḍicea, că va intra în vigóre dela 1 Iulie a. c. După aceea s'a ḍis, că dela 1 August. Acum însĕ comunică „P. Lloyd“, că întrarea lui în vigóre a fost amânată pe timp mai îndelungat. Causa acestei amânărĭ, se ḍice a fi, că ministrul de comerciŭ sĕ teme a supune resultatele financiare ale căilor ferate de stat în timpurile aceste critice și nefavorabile unei sguduirĭ atât de însemnate, cum ar produce-o scăderile plănuite a tarifului.

Aniversarea bătăliei dela Magenta. Se vestesce din Milan, că cu tóte că a fost un timp absolut nefavorabil și cu tótă fierberea electorală din Lombardia, ḍilele trecute s'a serbat aniversarea bătăliei dela Magenta cu acelașĭ patriotism cald, cu acelașĭ entusiasm, ca și în anii precedențĭ. Serbarea a reușit mai cu sémă mulțumită devotamentului preotului de Magenta, dom Tragella, întemeiătorul osuarului, în care sunt mai mult de șése mii de craniurĭ de soldațĭ italienĭ, francesĭ și austriacĭ. Intr'o cuvêntare mișcătóre și adresându-se consulului Franciei, care era present, dom Tragella a reînoit amintirile și simpatia acelora, carĭ păstréză aducerea aminte a acestei ḍile.

Care-i adevĕrul? Intrebarea acésta o pusesem erĭ la o scire publicată de „Magyar Szo“ cu privire la o „conferență“ și la un „pact“, ce s'ar fi încheiat în *Bicsad* între preoții românĭ din cercul electoral Aranyos-Medgyes și între abatele I. Molnar, deputat din partida poporală catolică. I. Molnar rĕspunde acum în „Alkotmany“ la scirea fóiei lui Banffy. Ḍice, că e adevĕrat, că a convocat la o conferență pe preoții din cercul Aranyos-Medgyes în claustrul din Bicsad, dér nu numai pe preoții românĭ greco-catolicĭ, ci și pe cei romano-catolicĭ. Atâta e adevĕrat. Comunicările celelalte din „Magyar Szo“ sunt insinuațiunĭ și intervertirĭ, căcĭ el, Molnar, n'a îmbiat preoților românĭ nicĭ un fel de pact, nicĭ aceștia nu i-au oferit pacturĭ în fața viitórelor alegerĭ dietale.—I-o credem. Ce au cântat însĕ totușĭ preoții românĭ din cercul amintit la numita conferență? Și ce a discutat cu ei d-l Molnar? Pentruca sĕ resfire orĭ-ce umbră de bĕnuială, era, credem, absolut necesar s'o spună și acésta. Rĕmâne acum în sarcina numiților preoțĭ românĭ, sĕ lămurescă afacerea și sĕ spună: care-i adevĕrul în tóte?

Traficele marĭ se sisteză. Ministrul unguresc de finance a luat mĕsurĭ pentru a-se sista traficele marĭ încă cu începutul ḍilei de 1 August a acestui an. Vênḍĕtorii de tutun în cantitățĭ micĭ nu-șĭ vor mai puté procura marfa lor dela traficĭ, ci o vor primi oficial din partea unor persóne de-ale erariului. Guvernul crede, că prin acéstă venitele din tutun ale statului se vor spori cu 400—500,000 coróne pe an.

Lacul Sărat. La stațiunea balneară „Lacul Sărat“ se află actualmente mai puțină lume, decât în alțĭ anĭ pe vremea asta. Au sosit numai vre-o câte-va familii din diferite orașe ale țĕrii. Hotelierii — scrie „Rom. Jună“ — și proprietarii deocamdată fac puține treburĭ; până acum nu s'a dat nicĭ un bal casino, nicĭ alte petrecerĭ n'au avut loc. Causa acestei stărĭ de lucrurĭ este crisa și esposiția din Paris. In săptĕmâna trecută, după-ce a plouat, unii visitatorĭ ai lacului au plecat direct la esposiție. Se asiguraseră. De altfel îmbunĕtățirĭ se fac mereu la acéstă stație balneară. Incurênd va începe sĕ circule și tramvaiul electric dela Brăila, și astfel prețul transportului se va reduce în mod simțitor. Apa lacului, ca de obiceiŭ, e admirabilă.

Un nou post de medic se află neocupat în orășelul B.-Huedin, al cărui ținut este locuit aprópe numai de Românĭ. Venitele împreunate cu postul de medic de cerc sunt cam 860 fl. pe an, mai sunt apoi și alte adausurĭ în sumă de vre-o 200 fl. Un vrednic concurent român póte avé șanse sigure la reușită. Avis decĭ medicilor românĭ!

Cel mai bogat copil din America. Un copil de 11 sĕptĕmânĭ a moștenit dela un anumit John Nicholas Brown și Harold Brown dela fiă-care câte 50 milióne coróne. Acest copil e adĭ cel mai bogat din Statele-Unite ale Americei de Nord, căcĭ după plătirea legatelor diferite, va primi nu mai puțin de 85 milióne coróne.

Ciuma. Ultimele buletine medicale asupra mersului ciumei în Egipt arată, că la Alexandria, dela 7—19 Maiŭ au fost 6 casurĭ de ciumă, din care trei mortale. La Port-Sayd dela 1—28 Maiŭ au fost 37 casurĭ, cu 11 mortale. La Djeddah, dela 26 Aprilie — 27 Maiŭ au fost 47 decese, ér la Yambo 28 decese. — La Lydney, în Indii, dela 19—26 Maiŭ au fost 13 casurĭ nouĕ de ciumă și 100 vechĭ. Din aceștia au mai rĕmas în căutarea medicală 82 bolnavĭ.

Scirĭ mĕrunte din România. — M. S. Regele a acordat dreptul de a purta cifra și eghiletele de adjutanțĭ Regalĭ, pentru serviciile aduse în timpul cât s'au aflat ca adjutanțĭ, d-lor general de divizie în reservă Mateiŭ Vlădescu și general de brigadă Ioan Manu, comandantul brigăḍii 1 roșiorĭ.

— Adĭ se începe la Universitatea din Bucuresci esamenul general de licență în litere.

— Guvernul imperial și regal al Bucovinei, a ridicat proibiția importului oilor și caprelor din județele Constanța, Covurlui, Ialomița, Suceava, Tutova și Vasluiŭ.

— Duminecă a fost o mare bătaie de florĭ în Galați, pe șoséua Beldiman, prima bătaie cu florĭ în provinciă. Reușita a fost splendidă. S'au remarcat carul primăriei, frumos împodobit cu florĭ, în care se aflau 12 frumóse copile, carĭ aruncau florĭ, și luntrea oficerilor de marină, decorată admirabil, care a produs cel mai frumos efect.

— Ministeriul instrucțiunei publice a însărcinat pe pictorul *Bran* a face un tablou care sĕ represinte *Dumbrava roșie.* Acest tablou va fi pus în marea Frescă a Ateneului.

— D. Montandan, subdirector al museului de istoria naturală din Capitală a fost însărcinat de ministerul domeniilor sĕ facă un *studiu asupra lăcustelor din Dobrogea.* Va trebui sĕ studieze cu de-amĕnuntul viața lăcustelor, sĕ specifice epocele, când ele sunt mai periculóse, când pot fi stîrpite și mijlócele cele mai nimerite pentru stîrpire.

— Apele *Dunărei* și ale *Brateșului* cresc neîncetat, și sunt marĭ temerĭ ca ele sĕ nu trécă de asupra digulni de apărare. La un asemenea caș orașul Galați va fi din nou inundat. Autoritățile au dispus luarea celor mai urgente mĕsurĭ.

Adunarea despărțĕmêntului Timișóra al „Asociațiunei“.

Ciacova, 12 Iunie n.

După un interval de mai mulțĭ anĭ, decând orĭ-ce mișcare culturală națională era sugrumată în acest orășel, abia erĭ avurăm érăși o ḍi de bucuriă și de veseliă pe acest teren, prin întrunirea și deccurgerea în liniște neconturbată și în dragoste a adunării gen. a despărțĕmêntului Timișóra al „Asociațiunei“, convocată în acest oraș. Ĕtă o scurtă descriere a decursului adunării:

La óra 3¼ d. a. sosind trenul din Timișóra, un numĕr considerabil de popor, în vestminte sĕrbătoresci, apoi tot ce avem mai ales din inteligența locală română, a întêmpinat comitetul, pe președintele despărțĕmêntului și inteligența din Timișóra.

Un convoiŭ de cel puțin 200 de plugarĭ mândri și voinicĭ, în frunte cu d-l protopop *Pinciu* și Dr. Lazar *Șimon* din Ciacova, preoții A. Drăgan (Ghilad), Ionescu și Pocan (Jebeliu), mai mulțĭ învĕțătorĭ lăsând sĕ mérgă în frunte óspeții: M. Ungureanu, Dr. A. Cosma, Dr. V. Mezin, P. Rotariu etc. toțĭ cu soțiile (din Timișóra), s'a pus în mișcare pe aleĕ, ce conduce dela gară și toțĭ în corpore ajunseră pedestru la locul destinat pentru ținerea ședinței.

Intrațĭ în sală, d-l I. *Pinciu* prin cuvinte alese a bineventat comitetul și pe d-l președinte, care mulțămi pentru frumósa întêmpinare și buna primire. Nicĭ nu sfîrși președintele bine, când d-l solgăbirĕu — o minune! — luă și el cuvêntul — în limba maghiară, se înțelege — și „*bineventă*“ în Ciacova „adunarea culturală“... Indată după el vorbi primarul orașului tot în acelașĭ chip. Mulțimea rĕspunse c'un unanim „sĕ trăiéscă“ românesce.

Urcând apoi tribuna destinată pentru comitet, d-l președinte *Ungureanu* cetì cuvêntul de deschidere, care descopere poporului scopul urmărit de despărțĕmênt și declară adunarea gen. deschisă.

Urmând ordinea ḍilei, s'au designat notariul (Dr. V. Mezin), éră ca bărbațĭ de încredere P. *Rotariu* și I. *Ionașiu* (Timișóra) apoi se cetì raportul despre activitatea comitetului în decursul anului și raportul cassarului, carĭ ambele au fost luate la cunoscință și aprobate. Multă jertfă bănéscă din partea publicului, mai ales a inteligenței rom. din Timișora, o zelósă activitate, înființărĭ de numeróse bibliotecĭ poporale — ĕtă mieḍul numitelor rapórte.

Suspendându-se ședința pe timp scurt, s'au însoris mai mulțĭ din popor de membri, adunându-se o sumă frumușică. După redeschiderea ședinței s'a ascultat o *disertațiune* rostită la înțelesul tuturora din partea membrului P. *Rotariu* din Timișóra. Nu era o disertațiune în sens strict, ci erau nisce fabule și învĕțăturĭ de tot prețióse pentru popor, scóse, cum ni-a spus d-l disertant, din „*Fóia pentru minte, inimă și literatură*“ redactată la 1840 (de fericitul G. Bariț în Brașov.) Intr'atâta au plăcut adunării aceste fabule și învĕțăturĭ, încât la propunerea d-lui președinte, s'a votat mulțămită d-lui Rotariu pentru ostenéla sa.

La ordinea ḍilei urmând eventualele propunerĭ, membrul P. Rotariu ia cuvêntul și accentuéză, că i-a căḍut fórte bine întêmpinarea făcută adĭ din partea representantului autorității administrative și a primarului orașului Ciacova. Din esperiența sa, ḍice d-l vorbitor, de mulțĭ anĭ scie, că — mai ales în acest oraș — întrunirile românescĭ culturale erau privite ca „agitațiunĭ“ etc. și erau sufocate din partea solgăbirĕilor de mai înainte, cu atât mai bună impresiune a făcut întêmpinarea de adĭ. Face propunerea — primită unanim — ca sĕ se ia la protocol act de acéstă bună întêmpinare.

La óra 5¾ eshauriându-se ordinea ḍilei, d-l președinte a încheiat adunarea gen., éră publicul s'a depărtat mulțumit în internul sĕu, preparându-se ca séra sĕ participe la o representație teatrală dată din partea corului plugarilor românĭ din Ciacova.

Cor.

Burii — „neastîmpĕrațĭ“.

Așa esclamă o fóie englesă, dând sémă despre noua mișcare a Burilor în Oranje și Natal, acum după-ce Roberts s'a făcut stăpân și în Transvaal.

Ce s'a întêmplat adecă?

Generalul *Buller* telegrafiéză cu data de 11 Iunie, că comandantul engles *Hildyard* a voit sĕ cucerescă ultima strîmtóre de munte la Almondsneck în preajma câmpiei dela Charlestown. Dér aicĭ a dat peste o cétă puternică de Burĭ, care avea și câte-va tunurĭ. Un batalion și o brigadă englesă de călărețĭ, a ocupat poziția Burilor. Cea din urmă însĕ a atacat pe Burĭ în jurul unui munte, nefavorabil ca teren de luptă, și a cam pățit'o: a avut pierderĭ însemnate. *Buller* spune, că trage nădejde, că armata englesă nu va fi pierdut mai mult de *100 de ómenĭ.*

O telegramă din *Masseru* spune, că în districtul *Betlehem* o armată bură de *7000* ocupă posițiĭ însemnate și că armata acésta a fost visitată sĕptĕmâna trecută de președintele *Steyn.*

Fórte interesantă este și scirea despre regimentul Derbyshire. Regimentul acesta s'a încurcat la *Roodeval* în luptă cu Burii. Cea mai mare parte a soldaților regimentului au fost rănițĭ, din batalionul 4 *numai 6 inșĭ* au putut sĕ scape

Burii de altfel sunt pretutindenĭ în călcâiul Englesilor, carĭ n'au credut sĕ mai întîmpine resistență. Englesii își făcură chiar socotéla, ca în luna acésta sĕ încheie rĕsboiul și în Iulie sĕ sosésca la Londra primele trupe din Africa sudică. Unii ḍic, că guvernul engles e învoit a lăsa pe Krüger în pace, décă s'ar hotărî sĕ părăsescă Transvaalul, mergênd în strĕvechia lui patriă, Olanda.

Dér cine scie, ce se va mai întêmpla până 'n Iulie. Póte că leul britanic sĕ fiă necesitat a alerga după prada din China primejduită de Rușĭ, în care cas mai că Burii vor rĕsufla erășĭ mai liber și se vor folosi de încurcătura chinesă.

Tóte 'n lume se rĕsbună.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Iunie. Camera a primit adĭ în desbatere generală și pe paragrafĭ proiectul de lege despre *cursurile pregătitóre de notarĭ* — Francisc Kossuth a interpelat pe ministrupreședinte privitor la complicațiunile din China. S'a ocupat cu Boxerii și a cerut, ca monarchia austro-ungară sĕ influințeze și ea, ca în China sĕ nu se întêmple încurcăturĭ din carĭ Ungaria ar avé pierdere. Interpelația, care a provocat ilaritate la mulțĭ deputațĭ, s'a predat ministruluipreședinte.

Londra, 13 Iunie. Din Sanghai se anunță lui „Times“, că representantul Japoniei pretinde recunóscerea influenței sale asupra provinciilor Cekiang, Fokien și Kiangsi. „Daily Mail“ anunță din Yokohama, că guvernul japones a dispus trimiterea la Taku încă a patru corăbii de rĕsboiŭ.

După o telegramă din Peking, gardiștii împĕrătesei *au omorît pe secretarul consulatului japones.*

DIVERSE.

Polițist înțelept. Pe una din stradele cele mai frecuentate în Paris, mare aglomerație de ómenĭ au causat două femei mai bĕtrâne, carĭ se încăerară de pĕr pentru un galben de 10 francĭ. Banul adecă era jos și fiă-care ḍicea, că ea l'a scăpat In fine sosi un polițist, care după ce învêrti piesa în degete ḍise, că banul este fals. Atuncĭ una dintre femei strigă, că banul nu-i al ei. A dóua femeiă ḍise: „orĭ e fals, orĭ nu, banul e al meu. Eu sciu dela cine l'am căpĕtat și îl voiŭ duce înapoi“. Polițistul suriḍênd satisfăcut a dat aurul de 10 francĭ celeia, ce 'i-se cuvenia.

Literatură.

„Fetele casnice“, cor pentru trei și patru vocĭ femeescĭ de Timoteiŭ *Popovicĭ.* Acéstă drăgălașă composiție musicală se află de vênḍare la d-nul autor în Sibiiu (seminarul archiedecesan), cum și la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1849—49 de regretatul *Vasile Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în acéstă carte sunt de cel mai mare interes istoric şi naţional, sunt scrise într'o limbă uşóră şi plăcută. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.

„Povestea unei coróne de oţel", opul mult dorit şi aşteptat al d-nului *G. Coşbuc*, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din Bucurescĭ şi costă un leu şi 50 banĭ. E scrisă şi acéstă carte la înţelesul tuturor şi este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai póte despărţi de ea. In istoria acésta ni-se arată oglinda viuă a faptelor măreţe, prin carĭ a trecut România pănă a ajuns la independenţă. Scenele ce se descriu din râsboiul pentru neatârnare, sunt la culme mişcătóre şi însufleţitóre. Cartea e provĕdută cu numĕróse portrete şi ilustraţiunĭ. Ea stă în legătură cu *„Rĕsboiul nostru pentru neatêrnare* scris tot de d-l G. Cosbuc, aşa că cine şi-a procurat pe acesta trebue se şĭ procure şi *„Pvoestea unei coróne de oţel"*. Sperăm, că fruntaşii noştri, înţelegênd importanţa acestor scrierĭ, vor stărui din rĕsputerĭ a-le rĕspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambele cărţĭ dela „Tipografia A. Mureşianu din Braşov". „Rĕsboiul nostru pentru neatârnare" coştă 50 cr. (cu posta 55 cr.), „Povestea unei Coróne de oţel" 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemţéscă a D-rului Th. B. Weltar şi întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina", a apărut în editura „Deşteptării" din Cernăuţĭ: *partea a doua*. Ea este scrisă tot atât de bine şi de uşor, ca şi partea întâiŭ, care a avut şi la noi mare trecere mai ales printre popor. Preţul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu acelaşĭ preţ se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureşianu" şi esemplare din partea întâiŭ, adăugênd şi pentru acésta 5 cr. porto.

Zarandul şi munţii apusenĭ ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustraţiunĭ şi o schiţă. E o carte tot atât de preţiósă şi rară în felul sĕu, ca şi cea dintâiŭ. Recomandăm şi acéstă carte pentru bibliotecile poporale, cum şi pentru toţĭ Românii, carĭ vor sĕ-şĭ cunóscă ţéra şi némul lor. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr).

„Pintea Vitézul", tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Ţéra nóstră". Descrierea părţilor Ardealului dela Murĕş spre miadă-di şi valea Murĕşului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul sĕu, atât de călduros apreţiată de întréga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile poporale ea n'ar trebui sĕ lipséscă. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr).

„Românul in sat şi la óste" Acesta este ritlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 10 cr., cu posta 13 cr.

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, atât de bine scrisă, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi douĕ portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.—
Renta de corone ung. 4%	91.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.85
Renta de hârtie austr.	97.45
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860.	134.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.47
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	724.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	710.50
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	118.50
London vista	242.25
Paris vista	96.32½
Rente de corone austr. 4%	97.25
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 14 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.24	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 9039 – 1900.

Escriere de ofert!

In urma decisiunei representanţei comunale pertractată în şedinţa ei din 21 Martie a. c. sub Nr. M. 3996/900 — spre scopul înfiinţărei proiectate **a unui loc asfaltat pentru birjarĭ** pe piaţa Francisc Iosif — se escrie cu acésta **pertractarea de ofert pe diua de 28 Iunie 1900** în biroul economic al oraşului la órele 10 a. m.

Spre acoperirea speselor pentru înfiinţarea locului acestuia de birjarĭ, s'a preliminat suma de 6955 corone 94 fil.

Condiţiunile, planul şi proiectul de spese (devise) se pot vedé la biroul de economiă orăşenesc între órele de oficiu dela 8 pănă la 12 a. m.

Braşov, în 9 Iunie 1900.

983,1—2. *Magistratul urban.*

Nr. 8863--1900

Escriere de concurs.

Pentru împlinirea **postului de econom**, devenit vacant la magistratul oraşului, până la împlinirea definitivă a acestui post prin representanţa oraşului, în urma unui concurs nou, ce se va întêmpla în 2—3 lunĭ, pe lângă o remuneraţiune de 200 corone pe lună plătindu-se în rate lunare decursive, se escrie prin acésta concurs.

Reflectanţii pentru acest post au de a aşterne magistratului orăşenesc petiţiunile lor, provĕdute cu atestatul de botez, atestatul de moralitate, atestatul medico-physical despre starea sânătăţi, atestatul despre qualificarea teoretică şi practică, despre aplicarea lor de până acuma în afacerĭ de clădirĭ, cât şi despre cunoscinţa limbei maghiare, germane şi române, **până cel mult în 23 Iunie a. c. la 12 ore la prând.**

Braşov, în 9 Iunie 1900.

984,1—1. *Magistratul orăşenesc.*

Nr. 5081--1900.

Publicaţiune
referitóre la mĕsurarea dărei de câştig.

Clasa III, pe anul 1900 şi 1901.

Oficiul de dare orăşĕnesc, publică spre generală cunoscinţă, că Onor. direcţiune de finanţe c. r. ung. din loc cu decisiunea din 6 Iunie 1898 Nr. 17069—98/III-a a trimis la oficiul de dare orăşenesc conspectele, care conţin taxele de dare după câştig, care cade asupra acelor contribuabilĭ, carĭ au început vre-un comerciŭ nou şi nu sunt tacsaţĭ de mai 'nainte, ce au a plăţi pe anul 1900 şi 1901.

Aceste conspecte în sensul §-lui 18 art. de lege XLIV din anul 1883 stau la disposiţia respectivilor 8 dile, adecă din 14 Iunie a. c. dela 8—12 óre a. m. se pot vedea la oficiul de dare orăşenesc, ca orĭ şi cine referitor atât la persóna lui, cât şi a altuia, sĕ se informeze cum este taxat, ca avênd sĕ facă vr'o observaţiă, sĕ o pótă face.

Aceste observărĭ se pot preda în restimp de 8 dile, când sunt espuse conspectele la vedere, în scris la direcţia de finanţe c. r. ung. ér mai târdiu la comisia de taxarea dărei în casa sfatului.

Tot-odată cu acésta se aduce la cunoscinţă şi dilele în care se pertractéză tacsarea dărei după câştig, clasa III de către comisia respectivă. Aceste pertractărĭ se ţin *în fiecare di dela 7—12 óre a. m. în sala de şedinţe cea mică din sfat*, unde contribuabili, avênd a face obiecţiunĭ contra taxărei, le pot validita orĭ personal, orĭ prin plenipotenţĭ provĕduţĭ cu procură.

Taxarea dărilor va urma în ordinea următóre, care nu va fi de loc schimbată, şi anume:

Sâmbătă, în 23 Iunie 1900.

Têmplarĭ, mĕsarĭ, friserĭ, barbierĭ, birjarĭ, pantofarĭ, comersanţĭ de ghete, cismaşĭ, fabricanţĭ de candite, conditorĭ, cărăuşĭ de năsip, măeştri de clădire, antreprenorĭ de clădire, antreprenorĭ pentru lucurile orăşenescĭ de têmplar, inginerĭ geometricĭ, fotografĭ, ştrefarĭ, văpsitorĭ, putinarĭ, tapeţierĭ, urluierĭ, grădinarĭ de artă, coşarĭ, posesorĭ de bordee.

Lunĭ, în 25 Iunie 1900.

Fabricanţii de muştar, cărămidă, piele, ferĕstrău, asfalt şi de petroleu, vîndătorĭ de pesce, póme, castane, victuale, verdeţurĭ, traficanţĭ de tutun, vîndĕtorĭ de hârtiă, neguştoraşĭ, vîndĕtoraşĭ de ouĕ, mărfurĭ de strimfar, maşine de cusut, bicicle, mărfurĭ de galanteriă şi vîndĕtorĭ de jurnale, comersanţii de mobile, cereale, fructe sudice, mărfurĭ amestecate, delicatese, modă şi vîndĕtorĭ de mărfurĭ scurte, comersanţii de vestminte şi postav, vîndĕtorii de vestminte gata de dame şi băcanĭ.

Marţĭ în 26 Iunie a. c.

Vêndĕtorĭ de bucate recĭ, donatorĭ de cost, liferanţĭ de ape minerale, cârcĭmarĭ micĭ, cârcĭmarĭ şi restauratorĭ, arêndaşĭ de hotel şi posesori de birt; vêndĕtori de esenţe de liquerurĭ; arêndaşi de cafenea, şi proprietarĭ de cafenea; sculptorĭ de piatră, legătorĭ de cărţĭ, librarĭ, (colporteurĭ), tipografĭ, zidarĭ şi tocitorĭ.

Mercurĭ în 27 Iunie a. c.

Afumătorĭ, măcelarĭ, morarĭ, morarĭ artisticĭ, medici, brutari, pilari, croitori, speditori, carelari, cojocari, pielari, producători de liquerurĭ, posesori de spălătorie şi călcare de rufe, agenţii, posesori de birou de informaţiunĭ şi angajare, comisionari, arêndaşi de pămênturĭ, ulterior recepţionaţĭ.

Joi, în 28 Iunie 1900.

Societăţĭ de băncĭ şi deposite, întreprinderĭ obligate pentru socotelile publice şi reuniunĭ.

Braşov, în 12 Iunie 1900.

984,2—2. *Oficiul de dare orăşĕnesc.*

De închiriat.

O locuinţă frumósă către stradă, constătătóre din 5 odăi etc., în strada Hirscher Nr. 28. Se póte lua în folosinţă de acum.

Informaţiunĭ la **Băile de abur** şi în **Casina română**.

Brassóvármegye föispánjától

Sz. 449 – 1900.

Pályázati hirdetmény.

A brassói m. kir. állami szemgyógyintézetnél megüresedett **gondnoki** állásra m. kir. belügyminiszter ur ö Nagyméltóságának folyó évi junius hó 1-n 58686/VI-a sz. a. kelt rendelete értelmében ezennel pályázatot nyitok.

A gondnok évi 500 korona jutalomdijban részesül, s addig is, mig netalán a szemgyógy-intézetben lakást nyerhetne, köteles annak közelében lakni.

Felhivom mindazokat, kik ezen állásra pályázni kivánnak, hogy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt ez iránti kérvényeiket hozzám legkésőbb folyó évi **junius hó 26-áig** nyujtsák be. Később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogok.

Brassó, 1900 évi junius hó 8.

Maurer Mihály s. k.,
föispán.

987,1—1.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**